

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

3. Vtrum qui suscipit Sacramentum indigne, postea ablato obice,
consequatur gratiam Sacramentalem vbrid inprimis probatur de Baptismo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

quia hoc etiam est contra mentem, & doctrinam Patrum, qui nullum agnoscunt excessum in eo, qui baptizatur à meliori ministro; tum etiam, quia esset contra eandem legem ordinariam Dei, & sequerentur eadem inconuenientia; quod scilicet propter orationem, aut deuotionem alterius posset de facto dari gratia paruulo etiam absque Baptismo: nam sicut ille excessus datur sine respectu ad Baptismum; ita posset similis gratia dari absque Baptismo: posset item propter deuotionem parentum, vel aliorum augeti gratia paruulo, vel etiam adulto dum dormit, & alia similia; quæ sunt planè absurda, & contra sensum omnium fidelium: nam sicut gratia est immediata mensura gloriæ, sic uoluit Deus de lege ordinaria statuere mensuram certam, & stabilem ipsius gratiæ, scilicet merita condigna uniuscuiusque, vel etiam Christi Domini applicata per sacramenta, tamquam per media omnino necessaria ad consequitionem gratiæ, vel in contritione extra sacramentum.

20. *Fundamenta illarum sententiarum non obstant.*

Nec obstant fundamenta illarum sententiarum; quia in primis non est, cur dicamus, homines beatos æquales esse futuros in numero, & gradu beatitudinis Angelis; & multo minus fundamentum est ad dicendum, homines electos esse eandem gloriam, & in eodem gradu, qui debebatur Angelis præuicatoribus; quid enim si Angeli non peccassent? idèone homines non fuissent beati? imò iam Deus decreuerat homines creare, & ad beatitudinem Angelis communem eleuare; idque Angelis ipsis manifestauerat, ut suppono ex materia de Angelis. Deinde ad quemcumque gradum gloriæ Deus aliquem prædestinauerit, potest ad illum gradum eum facillè conducere per media ordinaria absque eo, quòd detur gratia contra communem legem: potest enim per sacramenta, & rursus per merita condigna illum finem consequi, prouidente Deo tum auxilia efficacia, tum longitudinem uitæ, donec ad eum gradum gratiæ perueniat.

SECTIO III.

Verum qui suscipit Sacramenta indignè, postea ablato obice, consequatur gratiam Sacramentalem; ubi id in primis probatur de Baptismo.

21. *Quid hic intelligatur nomine fictionis.*

Idem queritur sub aliis uocibus; an Sacramenta fictè suscepta, ablata fictione, conferant postea suum effectum; quæ difficultas tractari solet specialiter de Baptismo, & eius occasione de aliis Sacramentis infra à 9. 69. art. 10. sed cum sit communis omnibus Sacramentis, magis uidetur pertinere ad hunc locum.

Nomine autem *fictionis*, seu *indignitatis*, qua suscipitur Sacramentum, non intelligimus eam, quæ redderet Sacramentum irritum, & inualidum, qualis esset defectus intentionis requisita; tunc enim etiam si postea auferatur fictio, non habebitur effectus, cum nullum præcesserit Sacramentum; sed sermo est de fictione, cum qua recipitur uerum Sacramentum; quæ potest contingere culpabilis, vel etiam inculpabilis: potest enim aliquis recipere Baptismum, v. g. scienter absque debita dispositione, vel à Ministro hæretico, à quo debet abstinere, & tunc peccat in ipsa susceptione sacramenti: potest etiam accedere absque dispositione requisita ad effectum sacramenti, inuincibiliter tamen ignorans, vel non aduertens ad defectum dispositionis, & tunc non quidem peccat, sed tamen non accipit effectum gratiæ Sacramentalis: & in utroque casu

procedit dubium, an postea, ablato obice, habeatur effectus sacramenti.

De sacramento Baptismi Scholastici omnes id concedunt cum S. Thoma dicta 9. 69. art. 10. propter S. Thom. auctoritatem Augustini, qui primus de hoc puncto disputasse uidetur. De aliis Sacramentis variè sentiunt Theologi; aliqui uolunt, soli Baptismo id competere, quos refert, & sequitur Valquez *infra* Valquez. *disp. 161.* Alij id extendunt ad sacramenta, quæ imprimunt characterem. Alij addunt sacramentum Penitentiae; alij Matrimonium etiam, & Extremam-unctionem; alij denique id commune dicunt esse omnibus Sacramentis nouæ Legis.

Vt incipiamus ab iis, quæ magis certa sunt, de Baptismo uidetur omnino concedendum, ablata fictione, seu obice, conferre suum effectum. Præcipuum fundamentum desumitur ex Augustino, qui licet præcipuum controuersiam habuerit circa ualorem Baptismi ab Hæreticis suscepti, & de eo non iterando, quando aliquis ad fidem, & ueram Ecclesiam redit: eà tamen occasione, & ut responderet argumentis Hæreticorum, multa dixit de effectu illius Baptismi; ut ostenderet non solum esse ualidum, sed habere suum effectum, ablato obice, & conferre remissionem peccatorum. Sic docet lib. 1. de Baptismo contra Donatistas, c. 12. & lib. 3. cap. 13. & lib. 6. c. 5. & refertur in c. *Tunc ualere*. de Consecrat. *dist. 4.* Idem docet Auctor sermonis de Passione Christi, apud Cyprianum, ante finem. Hæc loca Augustini aliqui ita explicant, ut quado auferatur obex, & fictio, gratia quidem, & remissio peccatorum quoad culpam, atque adeò quoad debitum pœnæ æternæ, detur intuitu penitentiae; remissio uero totius pœnæ temporalis debita, & remanentis adhuc propter peccata commissa ante baptismum, obtineatur uirtute Baptismi præteriti; ita ut baptismus deferuiat ad plenam remissionem pœnæ, non uerò ad remissionem culpæ, vel infusionem gratiæ. Ita Scotus, Gabriel, & alij, quos refert Valquez *ubi supra* cap. 4. qui eorum explicationem probabilem reputat, quam tamen paulo aliter explicat ex eorum mente, ut postea uidebimus.

Reiicitur tamen ex uerbis eiusdem Augustini, qui non solum adscribit Baptismo præterito remissionem pœnæ temporalis, sed etiam salutem, remissionem peccatorum, & uitam. Sic loquitur libro illo 1. cap. 2. *Non iterum baptizandus est; quia ipsa reconciliatione, ac pace praestatur, ut ad remissionem peccatorum eius in unitate iam prodesse incipiat sacramentum, quod acceptum in schismate prodesse non poterat, & lib. 3. cap. 13. Tunc incipit ualere idem baptismus ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesia pacem uenerint; non ut iam dimissa non retineantur, neque ut ille Baptismus, quasi alienus, aut alius improbetur, aut alter tradatur, sed ut idem ipse, qui propter discordiam foris operabatur mortem, propter pacem intus operetur salutem, & lib. 6. cap. 5. Et ideo si ab illa peruersitate correctus, & à separatione conuersus uenerit ad Catholicam pacem, sub eodem baptismo, quod acceperat, etiam peccata dimittuntur propter uinculum charitatis, sub quo baptismo peccata eius tenebantur propter sacrilegium dissensionis, quia illud & in homine iusto, & in homine iniusto semper sanctum est; quod neque aequitate alicuius augetur, neque alicuius iniquitate minuitur. Eodem modo loquitur Auctor illius serm. de Passione apud Cyprianum his uerbis: Et licet indigni sint, qui accipiant, Sacramentorum tamen reuerentia, & propinquiores ad Deum parat accessum, & ubi redierint ad cor, constat ablutiois donum, & redit effectus munerum. Docet itaque, Baptismum postea conferre, non solum remissionem pœnæ temporalis, sed salutem animæ, hoc est, uitam; opponunt*

21. Augullin.

23. De Baptismo uidetur omnino concedendum. Præcipuum fundamentum est auctoritas Augustini.

Cyprian. Male explicatur à quibusdam de Augustino.

Scotus Gabriel.

24.

Auctor sermonis de Passione.

opponunt enim statui precedenti, in quo operabatur mortem; dicunt operari remissionem peccatorum, quo nomine simpliciter intelligitur remissio culpae; nam ex illis verbis Christi: *quorum remissio peccata, remittuntur eis*, &c. colligitur potestas remittendi non solum penam, sed culpam. Denique, in ultimis verbis allegatis dicitur simpliciter, *redire effectum miserum*, hoc est, effectum, quem sacramentum debeat conferre, qui quidem potissimum erat infusio gratiae, & remissio culpae.

1. *dub. 5. ex eo, quod Augustin. in illo lib. 1. c. 11. cepit respondere argumento cuidam, quo utebantur Donatista petentes, an per baptismum collatum in sua secta remitterentur peccata; & conferretur Spiritus sanctus? si enim id concederetur, inferebant apud ipsos esse veram Ecclesiam, apud quos accipiebatur Spiritus sanctus; si verò negaretur, urgebant, debere iterum baptizari eos, qui ab ipsis ad Catholicos discedebant. Huic argumento Augustinus respondet, idem prorsus dicendum, quod dicitur de eo, qui cum odio, vel alio peccato intra Ecclesiam Catholicam baptizatur, de quo si dixerint quod tunc quidem quando actu baptizatur, accipit remissionem peccatorum, sed statim propter peccatum perseverans redeunt eadem peccata, pro ut seruo illi Evangelico accidisse videtur, idem dicendum esse de eo, qui apud haereticos baptizatur. Si verò (quod verum est) dixerint, accipere quidem verum baptismum, sed non gratiam baptismi propter peccatum manens; idem dicendum de eo, qui baptizatur in haeresi. Augustinus ergo diuersimode loquitur iuxta illum duplicem modum respondendi. Nam iuxta primum dicit, baptismum, quando datus fuit, contulisse remissionem peccatorum; postea verò, quando auferitur obex, non iam baptismum, sed reconciliationi tribuit effectum. Iuxta secundum verò respondendi modum, qui verus erat, semper dicit, baptismum praeiteritum semper causare postea remissionem peccatorum.*

Constat hoc. Primò, quia Augustinus in utroque respondendi modo conatur ostendere, quomodo, aut quando baptismus ille operetur remissionem peccatorum (quod scilicet Donatista querebant) & iuxta primum modum constat, dari, quando fit baptismus; ergo iuxta secundum modum concedit, dare baptismum eum effectum, ablato obice; alioquin non respondisset ad quaesitum. Secundò, constat hoc ipsum ex diuersis verbis, quibus utitur illo c. 13. Nam iuxta priorem solutionem August. dicit, debere eos redire ad Ecclesiam & fidem; ut eorum peccatorum, quae in eos redierant, *purgationem, charitate operante, mereantur*, non dixit *Baptismo operante, sed charitate operante*. At verò iuxta posteriorem solutionem mutat loquendi modum, & dicit: *cum ad Ecclesiam pacem venerint, tunc incipere valere Baptismum ad dimittenda peccata*. Tertiò, quia passim baptismum ipsum nominat causam illius remissionis peccatorum; quae postea datur, ut constat ex verbis omnibus supra relatis, in quibus dicit, ipsum sacramentum prodesse ad remissionem peccatorum; operari salutem, sicut prius operabatur mortem. Certum autem est, quòd ipsamet susceptio sacramenti, cum esset peccatum mortale, operabatur mortem. Adde ex eodem lib. 1. c. 12. vbi dicit: *prodesse iam in unitate sacramentum, quòd acceptum in schismate prodesse non poterat*; quibus verbis significat, ad id, & eodem modo prodesse postea, ad quòd & quomodo prius prodesse non potuit; debuit autem prius prodesse per operationem gratiae ex opere operato; ergo eodem modo prodesse incipit, ablato obice. Eodem sensu dicit cap. 13. in fine, eos *ut ad sanitatem pacis, atque charitatis veniant, adhortamur, non solum ut aliquid habeant, quòd non habuerunt, sed ut eis etiam illud prodesse incipiat, quòd habebant*.

Neque obstant verba in contrarium supra adducta à P. Vasquez. Ad primum enim locum dicimus, non esse illum sensum eorum verborum, quem Vasquez iis tribuit, sed alium diuersum iuxta intentum Augustini de illa duplici respondendi via, quam praemisera: *tunc (inquit) incipit valere idem baptismus ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesiam pacem venerint*.

2. *dub. 5. ex eo, quod Augustin. in illo lib. 1. c. 11. cepit respondere argumento cuidam, quo utebantur Donatista petentes, an per baptismum collatum in sua secta remitterentur peccata; & conferretur Spiritus sanctus? si enim id concederetur, inferebant apud ipsos esse veram Ecclesiam, apud quos accipiebatur Spiritus sanctus; si verò negaretur, urgebant, debere iterum baptizari eos, qui ab ipsis ad Catholicos discedebant. Huic argumento Augustinus respondet, idem prorsus dicendum, quod dicitur de eo, qui cum odio, vel alio peccato intra Ecclesiam Catholicam baptizatur, de quo si dixerint quod tunc quidem quando actu baptizatur, accipit remissionem peccatorum, sed statim propter peccatum perseverans redeunt eadem peccata, pro ut seruo illi Evangelico accidisse videtur, idem dicendum esse de eo, qui apud haereticos baptizatur. Si verò (quod verum est) dixerint, accipere quidem verum baptismum, sed non gratiam baptismi propter peccatum manens; idem dicendum de eo, qui baptizatur in haeresi. Augustinus ergo diuersimode loquitur iuxta illum duplicem modum respondendi. Nam iuxta primum dicit, baptismum, quando datus fuit, contulisse remissionem peccatorum; postea verò, quando auferitur obex, non iam baptismum, sed reconciliationi tribuit effectum. Iuxta secundum verò respondendi modum, qui verus erat, semper dicit, baptismum praeiteritum semper causare postea remissionem peccatorum.*

Constat hoc. Primò, quia Augustinus in utroque respondendi modo conatur ostendere, quomodo, aut quando baptismus ille operetur remissionem peccatorum (quod scilicet Donatista querebant) & iuxta primum modum constat, dari, quando fit baptismus; ergo iuxta secundum modum concedit, dare baptismum eum effectum, ablato obice; alioquin non respondisset ad quaesitum. Secundò, constat hoc ipsum ex diuersis verbis, quibus utitur illo c. 13. Nam iuxta priorem solutionem August. dicit, debere eos redire ad Ecclesiam & fidem; ut eorum peccatorum, quae in eos redierant, purgationem, charitate operante, mereantur, non dixit Baptismo operante, sed charitate operante. At verò iuxta posteriorem solutionem mutat loquendi modum, & dicit: cum ad Ecclesiam pacem venerint, tunc incipere valere Baptismum ad dimittenda peccata. Tertiò, quia passim baptismum ipsum nominat causam illius remissionis peccatorum; quae postea datur, ut constat ex verbis omnibus supra relatis, in quibus dicit, ipsum sacramentum prodesse ad remissionem peccatorum; operari salutem, sicut prius operabatur mortem. Certum autem est, quòd ipsamet susceptio sacramenti, cum esset peccatum mortale, operabatur mortem. Adde ex eodem lib. 1. c. 12. vbi dicit: prodesse iam in unitate sacramentum, quòd acceptum in schismate prodesse non poterat; quibus verbis significat, ad id, & eodem modo prodesse postea, ad quòd & quomodo prius prodesse non potuit; debuit autem prius prodesse per operationem gratiae ex opere operato; ergo eodem modo prodesse incipit, ablato obice. Eodem sensu dicit cap. 13. in fine, eos ut ad sanitatem pacis, atque charitatis veniant, adhortamur, non solum ut aliquid habeant, quòd non habuerunt, sed ut eis etiam illud prodesse incipiat, quòd habebant.

Neque obstant verba in contrarium supra adducta à P. Vasquez. Ad primum enim locum dicimus, non esse illum sensum eorum verborum, quem Vasquez iis tribuit, sed alium diuersum iuxta intentum Augustini de illa duplici respondendi via, quam praemisera: tunc (inquit) incipit valere idem baptismus ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesiam pacem venerint.

Constat hoc. Primò, quia Augustinus in utroque respondendi modo conatur ostendere, quomodo, aut quando baptismus ille operetur remissionem peccatorum (quod scilicet Donatista querebant) & iuxta primum modum constat, dari, quando fit baptismus; ergo iuxta secundum modum concedit, dare baptismum eum effectum, ablato obice; alioquin non respondisset ad quaesitum. Secundò, constat hoc ipsum ex diuersis verbis, quibus utitur illo c. 13. Nam iuxta priorem solutionem August. dicit, debere eos redire ad Ecclesiam & fidem; ut eorum peccatorum, quae in eos redierant, purgationem, charitate operante, mereantur, non dixit Baptismo operante, sed charitate operante. At verò iuxta posteriorem solutionem mutat loquendi modum, & dicit: cum ad Ecclesiam pacem venerint, tunc incipere valere Baptismum ad dimittenda peccata. Tertiò, quia passim baptismum ipsum nominat causam illius remissionis peccatorum; quae postea datur, ut constat ex verbis omnibus supra relatis, in quibus dicit, ipsum sacramentum prodesse ad remissionem peccatorum; operari salutem, sicut prius operabatur mortem. Certum autem est, quòd ipsamet susceptio sacramenti, cum esset peccatum mortale, operabatur mortem. Adde ex eodem lib. 1. c. 12. vbi dicit: prodesse iam in unitate sacramentum, quòd acceptum in schismate prodesse non poterat; quibus verbis significat, ad id, & eodem modo prodesse postea, ad quòd & quomodo prius prodesse non potuit; debuit autem prius prodesse per operationem gratiae ex opere operato; ergo eodem modo prodesse incipit, ablato obice. Eodem sensu dicit cap. 13. in fine, eos ut ad sanitatem pacis, atque charitatis veniant, adhortamur, non solum ut aliquid habeant, quòd non habuerunt, sed ut eis etiam illud prodesse incipiat, quòd habebant.

Neque obstant verba in contrarium supra adducta à P. Vasquez. Ad primum enim locum dicimus, non esse illum sensum eorum verborum, quem Vasquez iis tribuit, sed alium diuersum iuxta intentum Augustini de illa duplici respondendi via, quam praemisera: tunc (inquit) incipit valere idem baptismus ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesiam pacem venerint.

Constat hoc. Primò, quia Augustinus in utroque respondendi modo conatur ostendere, quomodo, aut quando baptismus ille operetur remissionem peccatorum (quod scilicet Donatista querebant) & iuxta primum modum constat, dari, quando fit baptismus; ergo iuxta secundum modum concedit, dare baptismum eum effectum, ablato obice; alioquin non respondisset ad quaesitum. Secundò, constat hoc ipsum ex diuersis verbis, quibus utitur illo c. 13. Nam iuxta priorem solutionem August. dicit, debere eos redire ad Ecclesiam & fidem; ut eorum peccatorum, quae in eos redierant, purgationem, charitate operante, mereantur, non dixit Baptismo operante, sed charitate operante. At verò iuxta posteriorem solutionem mutat loquendi modum, & dicit: cum ad Ecclesiam pacem venerint, tunc incipere valere Baptismum ad dimittenda peccata. Tertiò, quia passim baptismum ipsum nominat causam illius remissionis peccatorum; quae postea datur, ut constat ex verbis omnibus supra relatis, in quibus dicit, ipsum sacramentum prodesse ad remissionem peccatorum; operari salutem, sicut prius operabatur mortem. Certum autem est, quòd ipsamet susceptio sacramenti, cum esset peccatum mortale, operabatur mortem. Adde ex eodem lib. 1. c. 12. vbi dicit: prodesse iam in unitate sacramentum, quòd acceptum in schismate prodesse non poterat; quibus verbis significat, ad id, & eodem modo prodesse postea, ad quòd & quomodo prius prodesse non potuit; debuit autem prius prodesse per operationem gratiae ex opere operato; ergo eodem modo prodesse incipit, ablato obice. Eodem sensu dicit cap. 13. in fine, eos ut ad sanitatem pacis, atque charitatis veniant, adhortamur, non solum ut aliquid habeant, quòd non habuerunt, sed ut eis etiam illud prodesse incipiat, quòd habebant.

Neque obstant verba in contrarium supra adducta à P. Vasquez. Ad primum enim locum dicimus, non esse illum sensum eorum verborum, quem Vasquez iis tribuit, sed alium diuersum iuxta intentum Augustini de illa duplici respondendi via, quam praemisera: tunc (inquit) incipit valere idem baptismus ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesiam pacem venerint.

Constat hoc. Primò, quia Augustinus in utroque respondendi modo conatur ostendere, quomodo, aut quando baptismus ille operetur remissionem peccatorum (quod scilicet Donatista querebant) & iuxta primum modum constat, dari, quando fit baptismus; ergo iuxta secundum modum concedit, dare baptismum eum effectum, ablato obice; alioquin non respondisset ad quaesitum. Secundò, constat hoc ipsum ex diuersis verbis, quibus utitur illo c. 13. Nam iuxta priorem solutionem August. dicit, debere eos redire ad Ecclesiam & fidem; ut eorum peccatorum, quae in eos redierant, purgationem, charitate operante, mereantur, non dixit Baptismo operante, sed charitate operante. At verò iuxta posteriorem solutionem mutat loquendi modum, & dicit: cum ad Ecclesiam pacem venerint, tunc incipere valere Baptismum ad dimittenda peccata. Tertiò, quia passim baptismum ipsum nominat causam illius remissionis peccatorum; quae postea datur, ut constat ex verbis omnibus supra relatis, in quibus dicit, ipsum sacramentum prodesse ad remissionem peccatorum; operari salutem, sicut prius operabatur mortem. Certum autem est, quòd ipsamet susceptio sacramenti, cum esset peccatum mortale, operabatur mortem. Adde ex eodem lib. 1. c. 12. vbi dicit: prodesse iam in unitate sacramentum, quòd acceptum in schismate prodesse non poterat; quibus verbis significat, ad id, & eodem modo prodesse postea, ad quòd & quomodo prius prodesse non potuit; debuit autem prius prodesse per operationem gratiae ex opere operato; ergo eodem modo prodesse incipit, ablato obice. Eodem sensu dicit cap. 13. in fine, eos ut ad sanitatem pacis, atque charitatis veniant, adhortamur, non solum ut aliquid habeant, quòd non habuerunt, sed ut eis etiam illud prodesse incipiat, quòd habebant.

Neque obstant verba in contrarium supra adducta à P. Vasquez. Ad primum enim locum dicimus, non esse illum sensum eorum verborum, quem Vasquez iis tribuit, sed alium diuersum iuxta intentum Augustini de illa duplici respondendi via, quam praemisera: tunc (inquit) incipit valere idem baptismus ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesiam pacem venerint.

26. *Explicitio Sui.*

26. *Explicitio Sui.*

27. *Probat eam Vasquez cap. 12. purgationem peccatorum videtur non Baptismo, sed Confessione tribuere, per quam fit, ut baptismus susceptus, quem iterum recipere non est necesse, incipiat valere, & prodesse, modo scilicet supra explicato: item d. lib. 3. cap. 13. dixit, tunc incipit valere idem baptismus ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesiam pacem venerint, non ut iam dimissa non retineantur, neque ut ille Baptismus quasi alienus, aut alius improbetur, & alter tradatur, sed ut idem ipse, &c. Ecce dicit, non valere ad hoc, ut iam dimissa peccata (nempe per correctionem, & pacem Ecclesiae, & reconciliationem cum ea) non retineantur, hoc est, remittantur; quia scilicet iam dimissa per poenitentiam remittere non potest; ergo deseruit, & prodest eo solum modo, quo dictum ex mente Scoti. Denique illo lib. 6. cap. 5. solum dicit, quòd sub eodem Baptismo, quòd accepit, eum peccata dimittuntur propter vinculum charitatis, &c. non est autem idem sub illo Baptismo dimitti, ac per illum dimitti.*

28. *Hanc interpretationem esse etiam contra Augustini mentem, bene probat P. Coninch supra, q. 62. art. P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.*

29. *Hac ratio continet primò.*

Secundò.

Tertiò.

30. *Nec obstant ea qua adducit Vasq.*

venerim, non ut iam dimissa non retineantur, (hoc est, non ut dicendum esset iuxta priorem respondendi modum, in quo diceretur baptismus postea prodesse ut peccata, quæ iam semel per ipsum dimissa fuerant, & iterum redierant, iterum secundo solvantur; hoc, inquam, non est dicendum iuxta secundum respondendi modum sed prodesse baptismum postea, ut peccata primo remittantur per ipsum) neque ut ille baptismus, quasi alienus, aut alius improbetur, &c.

31.
Respondetur
ad secundum
locum.

Ad secundum locum respondetur, quando Augustinus dicit, sub illo baptismate dimitti peccata, intelligere per ipsum baptismum dimitti, tum quia id sæpe dixerat ut vidimus; tum quia subiicit immediate rationem id aperte significantem: *Quia illud, inquit, & in homine iusto, & in homine iniusto semper sanctum est, hoc est, habet vim sanctificandi.* Quæ ratio extra rem esset ad probandum, non per baptismum, sed aliunde peccata dimitti. Quod enim dicit Vasq. n. 10. rationem illam afferri ab August. non ad probandam efficaciam Baptismi, sed quod non debeat repeti, quia sanctus est, hoc, inquam, non potest aptari textui, cum neque in eo capite, neque in præcedenti verbum fecerit Augustinus de repetendo, vel non repetendo baptismum, sed eius efficacia, & utilitate: ratio ergo illa est ad probandum, quod immediate dixerat de utilitate illius Baptismi; quam probat, quia in quocunque sit, semper sanctus est, &c.

32.
Obicit Vas-
quez.

Obicit rursus Vasq. n. 35. quia ut August. hoc privilegium, & hanc efficaciam baptismum præterito tribueret, debuisset habere fundamentum aliquod traditionis, aut definitionis, aut scripturæ, aut rationis; quod tamen ad talem efficaciam baptismum ex opere operato tribuendam, nullum prorsus erat.

Responderi
solet.

Responderi solet Augustinum motum, & conuictum fuisse ad eam efficaciam baptismum tribuendam, ex eo quod Baptismus in re vel in voto sit necessarius necessitate medij ad remissionem peccatorum, quæ commissa sunt ante baptismum, & ad expiandum etiam peccatum originale. Cum ergo baptismus ille reiterari non possit, consequens est, ut virtute baptismi præteriti auferantur postea peccatum originale, & alia peccata ante baptismum commissa.

33.
Hanc ratio-
nem impugnat
Vasquez.

Hanc rationem impugnat Vasquez num. 57. & sequentibus, quia baptismum esse medium necessarium in re, vel in voto ad tollenda peccata, non arguit, ipsum sacramentum concurrere ad gratiam ex opere operato, per quam ea peccata remittuntur. Nam sacramentum etiam Pœnitentiæ necessarium est in re, vel in voto ad remissionem peccati mortalis post baptismum commissi; & tamen quando aliquis extra sacramentum iustificatur per actum contritionis, in quo continetur votum implicitum sacramenti, non concurrat ipsum sacramentum, aut votum ipsius tribuens, aliquam efficaciam contritioni, quam ipsa non habebat ante sacramenti institutionem, & quam non haberet, etiamsi sacramentum institutum non esset; sed dicitur sacramentum necessarium in re, vel in voto, quia nisi de facto fuerit susceptum, necessarium est ad veram contritionem propositum suscipiendi illud; alioquin non erit vera contritio, cum non includat propositum seruandi omnia præcepta, quorum vnum est de suscipiendo sacramento. Sic ergo de baptismum etiam dicendum est, requiri in re, vel in voto ad tollenda peccata originale, & alia præcedentia, quia nisi fuerit re ipsa positus baptismus, non poterit esse vera contritio sine proposito suscipiendi baptismum, non tamen ita ut baptismus det efficaciam contritioni ad tollenda peccata illa ex opere operato.

Hoc argumentum P. Vasquez conuincit etiam P. Coninch dicto dub. 5. n. 66. ut fateatur, Augustinum ea ratione moueri non potuisse; solum enim probat, sine baptismum aut eius voto non contingere vnam iustificationem; quod etiam & nihil aliud dixit Conc. Trid. sess. 6. c. 4. non verò quod baptismus, aut eius votum debeant operari iustificationem ex opere operato. Cæterum, si ea ratio bene explicetur, non videtur contemnenda. Et in primis, licet Conc. Trid. non dixerit, baptismum, aut eius votum debere concurrere, sed solum sine baptismum aut eius voto non contingere iustificationem, ex modo tamen dicendi, & probatione, quam subiicit, constat, loqui de requisito per modum causæ. Probat enim illud dictum statim ex verbis Christi, Ioan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei;* in quibus baptismus requiritur ut causa; hoc enim significat renasci ex aqua & Spiritu sancto, scilicet ab illis accipere per regenerationem spirituale esse. Oportet ergo, eum, qui renascitur, renasci omnino vel ex baptismum, vel ex eius voto, & per consequens non sufficit præcessisse vtrumque baptismum, nisi ipse, vel eius votum concurrat ad generationem illam spirituales. Porro in eo casu neutrum concurreret; non enim baptismum, ut contendit contraria sententia; non etiam votum, cum contritio tunc non includat votum baptismi; ergo fieret iustificatio prima absque baptismum, aut eius voto concurrente ad ipsam. Habuit ergo fundamentum Augustinus in Scriptura & sensu Ecclesiæ ad affirmandum, illum baptismum conferre postea suum effectum, ne daretur aliquis, qui munderetur ab originali sine baptismum, vel eius voto concurrente ad illam primam iustificationem. Illa enim contritio non esset tunc verè, & in rigore votum baptismi; nam votum significat desiderium, seu propositum; non potest autem ille homo desiderare, aut velle baptismum, nisi per modum gaudij, aut complacentiæ in baptismum præterito; nam sicut penitentia in voto non est complacentia de sacramento Pœnitentiæ præterito, sed desiderium, & voluntas in futurum, sic baptismum in voto propriè, in rigore tunc solum datur, quando est desiderium, aut voluntas suscipiendi illum in futurum.

Accedit modus loquendi Patrum, qui non solum dicunt, requiri baptismum, sed illum esse remedium necessarium: remedium autem non est, nisi quod influxum habet in salutem. Sic loquitur Leo Papa epist. 78. alias 80. *Qui baptismum, inquit, priuatur, necessaria liberatione fraudatur.* Clemens Papa epist. 4. post medium: *Quid confert, inquit, aque baptismus ad Dei cultum? Primo quidem, quia quod Deo placuit, impletur. Secundo, quia regeneratur ex aquis, & Deo renato fragilitas prioris natiuitatis, qua vobis per hominem facta est, amputatur; & ita demum peruenire poteritis ad salutem: aliter impossibile est.* Et paulo post: *Confugite ergo ad aquas istas, sola sunt enim, qua possint vim futuri ignis extinguere.* Non ergo extinguitur ille ignis in aliquo per primam iustificationem sine efficacia illius aque. Eodem modo loquuntur alij Patres, de necessitate & efficacia Baptismi.

Denique, eadem Baptismi efficacia colligi poterat ex eo, quod in ordine ad alios effectus minus principales, quos non potest fortasse operari, quando actu confertur, habet adhuc efficaciam suam, ut postea, ablato obice, eos conferat, v.g. si aliquis baptizetur cum dolore sufficienti de peccatis mortalibus, non verò de venialibus omnibus, baptismus quidem confert gratiam, & remissionem peccatorum mortalium, non tamen eorum venialium, de quibus non habet dolorem; si autem postea de his

34.
Coninch.

Non est autem
tamen con-
temnenda illa
ratio.

Ioan. 3.

Fundamen-
tum Augu-
stini.

35.
Confirmatur
ex Patrik
Leo Papa
Clemens
Papa.

36.
Idem aliter
colligitur.

38.
Clemens
Papa.

his etiam doleat, non dubium, quin hæc etiam remittantur virtute Baptismi præteriti, non solum quoad culpam, sed quoad totam penam. Alioquin si moreretur absque alio nouo peccato post Baptismum commissio, deberet pati, & purgari in Purgatorio; quod est contra communem fidelium sensum ita de baptizatis existimantium, vt si statim post Baptismum & baptismalem gratiã moriantur, absque purgatione alia, aut mora debeant ire ad cœlestia gaudia: æquiparatur quippe in hoc Baptisma martyrio, vt sicut martyr non indiget Purgatorio, nec pro illo vlla vnquam suffragia offeruntur, imò iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre; sic Baptismus plenam conferat remissionem culpæ & penæ. Potest autem contingere, quòd Martyr, quãdo actu patitur, habeat obicem ad remissionem alicuius saltem peccati venialis non retractati formaliter, nec virtualiter: postea tamen ablato obice per retractationem saltem in primo instanti separationis animæ, statim dimittitur virtute Martyrij præteriti culpa illa, & totum etiam debitum penæ. Quod idem de Baptismo dicendum est, homini statim post Baptismum mortuo, & cui in instanti Baptismi nõ omnia venialia remissa sunt, quia non erant sufficienter retractata, statim in primo saltem instanti separationis animæ remitti virtute Baptismi præteriti peccata illa omnia venialia quoad culpam, & totum reatum penæ. Hinc autem colligitur, efficaciam Baptismi non fuisse alligatam ad instantem, quo conferitur sacramentum; non apparet autem ratio, cur ad effectus minus principales, qualis est remissio venialium & penæ temporalis, possit concurrere ex opere operato, postea ablato obice; non autem possit ad effectus magis principales, qualis est ablatio peccati originalis, & remissio mortalium, ad quam principaliter ordinatus, & institutus fuit.

37. Hæc ergo ostendunt, multo esse veriorẽ Augustini interpretationem illam, quam cum S. Thoma dicta quæst. 69. art. 10. amplectuntur Theologi Scholastici communiter, quòd scilicet, ablato obice, concurrat Baptismus præteritus ad effectum gratiæ, & remissionem omnium peccatorum præcedentium, & omnis penæ temporalis; ita vt per successionem baptismi is, qui baptizatur, acquirit ius ad omnia illa consequenda, vbi primum obex ablatum fuerit. Sicut enim Summus Pontifex concedit aliquando tempore Iubilei, vt possint omnes absolui ab omnibus referuatis, & commutare vota, &c. quam facultatem ita quidem censetur concedere, vt si eo tempore penitens oblitus fuit peccati referuati, vel voti commutandi, postea transacto tempore Iubilei, possit in virtute Iubilei præteriti absolui ab illo peccato referuato, vel totum commutare; quia per Iubileum acquisiuit ius ad eas gratias consequendas, vt cum communiõri sententia plurimum, quos asserit, docet Thom. Sanchez lib. 4. de voto, c. 54. num. 39. Sic Christus Dominus similem indulgentiam videtur in sacramento Baptismi concessisse, vt eius virtute plenissima remissio fiat semel in vita omnium debitorum culpæ, & penæ, quæ vsque ad illud tempus sunt; ad quam remissionem, & gratiam acquirit ius, qui baptizatur; ita vt si tunc ratione alicuius impedimenti effectus non habeatur, possit postea, ablato impedimento, effectum consequi ratione iuris, quod semel acquisiuit, vt hæc plenaria indulgentia ab omnibus semel possit obtineri, nisi per ipsos steterit, qui obicem numquam in hac vita auferre voluerunt.

38. Hinc communi doctrinã obicit Vasquez c. 3. non posse explicari, quomodo Baptismus concurrat postea simul cum sacramento Penitentia: ad P. Joan. de Lugo de Sacramentis.

remissionem peccatorum; cum enim per sacramentum Penitentia: peccata aliqua tollantur directè, & alia omnia indirectè, non videtur restare peccatum, quod per Baptismum tunc remittatur, cum illud ipsulum iam sit ablatum indirectè per sacramentum Penitentia:, & gratiam illius sacramenti: è contra verò, non videtur peccatum vllum remitti posse directè tunc per sacramentum Penitentia:, quia illud peccatum remissum est indirectè per gratiam, quam confert Baptismus; & ita nihil restat amplius remittendum per sacramentum Penitentia: nam quod attinet ad ablationem peccati, parum refert, quòd remittatur directè, vel indirectè, cum vtroque modo auferatur omnino peccatum, & nihil ex ipso maneat, quod auferri possit per alterum sacramentum.

Ad hoc tamen facillè respondetur, vt utrumque sacramentum concurrere ad tollenda peccata, sed non eodem modo; nam Baptismus tendit directè ad tollendum originale, & actualia commissa ante Baptismum, vel simul cum Baptismo; indirectè autem tollit etiam cetera, eò quòd gratia opponatur cum omnibus; è contra sacramentum Penitentia: confert directè ad tollenda peccata commissa post Baptismum, & indirectè tollit originale, & alia actualia peccata, neque est inconueniens, quòd singula peccata tollantur per illa duo sacramenta eò duplici modo, & titulo; hoc enim non est aliud, nisi quòd Deus dans illam gratiam moueatur ab vtroque sacramento, quorum alterum petit gratiam ad tollenda hæc peccata, licet obiter debeant tolli alia, sine quibus hæc tolli non possunt; alterum verò è contra petit gratiam ad remissionem aliorum, vt utique autem petitioni satisfacit Deus, dum infundit eam gratiam.

Sed contra instat idem Vasquez, num. 22. & probat, non posse in nostro casu vt utrumque sacramentum simul concurrere; prius enim concurrat Penitentia, per quam auferatur obex, & fictio, quæ impediens effectum Baptismi; quod videtur docere S. Thomas, dum dicit illo art. 10. per Penitentiam prius remoueri impedimentum fictionis. Prius ergo tollitur per sacramentum fictionis. Prius ergo tollitur per sacramentum Penitentia: peccatum fictionis, atque ad eò indirectè alia omnia, antequam Baptismus operetur: non ergo potest postea Baptismus deseruire ad tollenda peccata, quæ iam inuenit ablata, sed ad summum deseruire ad aliquem gradum gratiæ; per quod non defenditur id, quod dicebatur esse de mente Augustini; nam Augustinus non solum dicit, Baptismum præteritum deseruire ad gratiam conferendam, sed multo magis probare volebat, deseruire ad remissionem peccatorum obtinendam.

Respondetur, vt utrumque sacramentum concurrere in eo casu simul ad effectum gratiæ, & remissionis peccatorum, nec villo modo concurrere sacramentum Penitentia: ante Baptismum. Prærequiritur quidem ablatio obicis ante effectum Baptismi; non tamen prærequiritur operatio sacramenti Penitentia: ante operationem Baptismi; nam obex non auferitur per operationem, aut effectum sacramenti Penitentia:, sed per aliquid antecedens; obex enim impediens effectum Baptismi erat indispositio, seu carentia dispositionis debita ad remissionem omnium peccatorum mortalium; hæc autem carentia tollitur formaliter per ipsam dispositionem requisitam, quæ vel est contritio extra sacramentum, vel attritio cum sacramento Penitentia:. Quare eo ipso, quod intelligatur posita attritio cū sacramento Penitentia:, intelligitur subiectum dispositum sufficienter ad remissionem omnium peccato

39.

Respondetur.
Quid tollat
Baptismus
directè, quid
indirectè.

40.

Instantem.

41.

Respondetur.

peccatorum mortalium, & persequens intelligitur iam ablatum obex, qui impediēbat effectum Baptismi: intelligitur autem totum hoc pro priori signo, antequam sacramentum Pœnitentiæ operetur; prius enim est, poni sacramentum Pœnitentiæ, quam operari; ergo pro eo signo intelligitur iam ablatum obex Baptismi, antequam sacramentum Pœnitentiæ operetur; & pro eodem signo intelligitur ablatum per Baptismum præteritum, & attritionem præsentem obex sacramento Pœnitentiæ, quod etiam non posset remittere peccata commissa post Baptismum, nisi inueniret dispositionem sufficientem ad ablationem originalis, & aliorum peccatorum commissorum ante Baptismum, qui obex, seu indispositio aufertur per Baptismum præteritum, & attritionem præsentem: intelligitur ergo pro illo signo ablatum obex utriusque sacramento, & posita dispositio sufficiens ad remissionem omnium peccatorum.

Pro quo signo obex tollatur.

Utrumque sacramentum simul concurrat.

42.

Pro signo autem subsequenti utrumque sacramentum simul operatur gratiam, & remissionem peccatorum: neutrum enim inuenit remissa peccata vlla, sed solum inuenit ablatum obicem ad eorum remissionem. Quando verò S. Thomas dicit, per Pœnitentiæ remoueri fictionem, quâ remotâ, Baptismus aufert culpam, & reatum omnium peccatorum præcedentium, &c. loquitur de pœnitentiâ actuali, seu retractione, per quam aufertur fictio actualis, seu non retractatio, vel etiam, si velis, loquitur de Pœnitentiâ sacramentali, per quam aufertur fictio, hoc est, obex: nam nomine fictionis non intelligitur culpa habitualis, sed impedimentum, & obex, qui, ut diximus, est indispositio, seu carentia dispositionis requisitæ ad remissionem peccatorum, quæ carentia tollitur formaliter per sacramentum Pœnitentiæ, cum attritione; quâ indispositione ablata, statim Baptismus confert remissionem peccatorum; nunquam tamen dixit S. Thomas sacramentum Pœnitentiæ operari remissionem peccatorum, prius quàm Baptismus eam operetur; ut latius videbimus infra agentes de sacramento Pœnitentiæ.

43.

Inflar Vasq.

Viget P. Vasquez *num. 25.* quia quidquid sit, quando fictio tollitur per attritionem, & sacramentum Pœnitentiæ; quando tamen tollitur per contritionem, negari non potest quod contritio directè auferat omnia peccata, antequam Baptismus operetur eorum remissionem: nam contritio suapte natura pugnat cum omnibus peccatis; ergo ea omnia directè aufert, siue per seipsam, siue per gratiam, quam secum affert; nihil ergo restat, quod Baptismus præteritus directè auferat, cum iam inueniat per contritionem directè ablata peccata etiam ante Baptismum commissa.

44.

Respondetur.

Respondeo, idem argumentum fieri posse, quando habetur contritio illo ipso instanti, quo perficitur sacramentum Baptismi, vel Pœnitentiæ: nam tunc etiam ponitur contritio directè pugnant cum peccatis; ergo se sola, vel per gratiam, quam secum affert, tollit directè ea peccata, ac per consequens sacramentum Baptismi, vel Pœnitentiæ tunc non conducent ad operandam remissionem peccatorum, quæ omnia inueniunt iam directè remissa. Nemo tamen dicit, (ni fallor) in eo casu sacramentum Baptismi, aut Pœnitentiæ non operari remissionem peccatorum: & ratio est, quia contritio (ut suppono ex dicendis infra de Pœnitentiæ virtute) non est forma se ipsa iustificans, aut expellens peccatum, sed dispositio quædam, quæ ex Dei misericordia acceptatur ad hoc, ut ipse Deus dimittat peccata homini contrito. Vnde licet pro aliquo signo priori intelligatur iam posita contritio, antequam sa-

cramentum operetur; pro illo tamen signo nondum intelligitur remissum, vel ablatum peccatum, sed solum posita dispositio quædam, quæ se sola etiam sufficeret ad imperandam remissionem peccati. Pro eodem autem signo intelligitur positum etiam sacramentum; ergo effectus remissionis peccati, qui ponitur in signo sequenti non minus poterit provenire à sacramento, quàm à contritione, cum utraque illa causa præintelligatur pro signo præcedenti cum actiuitate ad illum effectum; atque ideo non est, cur effectus postea intelligatur magis procedere à contritione sola, quàm à sacramento. Quod idem dicendum est in casu nostro, quando sacramentum Baptismi tempore præcessit, & postea per contritionem tollitur eius obex: nam tunc etiam non intelligitur prius posita contritio, quàm sacramentum, ablatum obice, sed utrumque intelligitur simul cum per ipsam contritionem formaliter aufertur obex, qui non est aliud, quàm carentia dispositionis debitæ ad remissionem peccati; non ergo inuenit Baptismus remissum peccatum, quâdo operatur, sed solum inuenit positam contritionem pro eodem signo, pro quo positus erat iam Baptismus ipse sine obice, & utraque causa simul operatur pro signo subsequenti remissionem peccati, & gratiam iustificantem.

Obicit, tandem idem Vasquez, quia impossibile est, sacramentum Pœnitentiæ concurrere directè ad remissionem aliquorum peccatorum, & solum indirectè ad remissionem aliorum, quia non concurrat aliter nisi causando gratiam: quilibet autem gradus gratiæ per se, & directè opponitur omnibus peccatis mortalibus, tam commissis ante, quàm post Baptismum; ergo directè, & per se aufert ea omnia, atque adeo non potest diuidi operatio utriusque sacramenti; ita ut Baptismus directè tunc remittat solum peccata antecedentia, & sacramentum Pœnitentiæ remittat directè peccata solum commissa post Baptismum.

Respondeo, hoc argumentum ab omnibus solui debere; nam certum est apud omnes, sacramentum Pœnitentiæ auferre aliqua peccata directè, ea scilicet, quæ pœnitens confessus est, & ad quæ dimittenda Confessarius habet auctoritatē; alia verò solum indirectè, ea scilicet, quæ pœnitens propter obliuionem, v.g. non est confessus; & tamen utraque peccata auferuntur, mediante gratia, quæ ex natura sua, & per se omnibus, & singulis peccatis directè opponitur. Sicut ergo absolutio, & sacramentum Pœnitentiæ dicitur directè tollere solum hæc peccata, & non illa, quia ex fine, & intentione remittendi hæc causas gratiam, quæ quidem gratia tollit etiam obiter alia; sed hoc est præter intentionem primariam sacramenti, quod solum intendebat per se dimittere hæc peccata, atque ideo concomitanter solum dimittit cætera: sic in nostro casu concomitanter solum concurrat ad tollenda peccata commissa ante baptismum; nam licet gratia opponatur per se cum omnibus, sacramentum tamen non intendit per se illum finem, sed solum remissionem horum, quæ facta sunt post baptismum; quæ quia non possunt tolli absque aliis, consequenter, & secundariò intendit remissionem aliorum: Baptismus verò è contra primariò intendit remissionem originalis, & aliorum præcedentium, secundariò autem remissionem subsequentium, sine quibus illa remitti non possunt. Sicut verba consecrationis sub speciebus panis ponunt solum corpus Christi, quod solum significant; sanguinem verò per concomitantiam, quia illum non significant, sed solum Corpus, quod tamen sine sanguine poni non potest: sic absolutio sacramentalis tollit

tollit directè & ex vi verborum (vt ita loquar) peccata sola commissa post Baptismum, de quibus solis loquitur Sacerdos, & quæ sola significant illa verba; quia tamen hæc tolli non possunt absque alijs, idè quasi per concomitantiam cætera omnia tollunt: Baptismus verò è contra abluit directè, & ex vi verborum à peccatis præcedentibus, de quibus solis loquitur minister, cum dicit: *Ego abluo te*; reliqua autem, de quibus non loquitur, nec ea significat, aufert solùm per concomitantiam, quia sine illis non potest auferre priora peccata.

47. Infantia.

Dices; repugnat, quòd aliquis intendat communicare formam alicui subiecto, & non intendat eodem modo totum effectum formalem illius formæ; nam effectus formalis non est aliud, nisi talis forma communicata tali subiecto; vnde qui vult, quòd talis forma sit communicata tali subiecto, vult eodem modo, quòd resulter talis effectus formalis: sed effectus formalis gratiæ communicatæ subiecto est remissio peccati, seu quòd subiectum sit mundum ab omni peccato; ergo sacramentum Pœnitentiæ non potest intendere productionem gratiæ in hoc subiecto, propterea de facto intendit eam primariò, & per se, quin intendat eodem modo, & directè effectum formalem gratiæ, scilicet, quòd hic homo mundetur ab omni prorsus peccato.

48. Respondetur primò.

Respondetur primò, negando maiorem; nam licet in existentia non possit forma vnita subiecto separari à toto suo effectù formali; potest tamen id fieri in intentione, v.g. licet calor vnitus subiecto reddat simul subiectum calidum in se, & calefactiuum aliorum (vtrumque enim præstat in genere causæ formalis, nec potest dare effectum formalem calidi, quin det effectum formalem calefactiuum) potest tamen Deus ponere calorem in aliquo homine, vt ipse in se sit calidus, & expellatur frigus, non intendendo, quòd sit calefactiuus aliorum. Sic etiam Deus potest dare gratiam alicui, vt ipse sit sanctus in se, non intendendo illum alium finem, quòd possit sanctificare alios, licet eadem gratia det formaliter vtrumque, scilicet reddere subiectum sanctum in se, & vtile etiam ad sanctificandos alios. Eodem modo Deus per sacramentum Confirmationis, v.g. dat gratiam, vt subiectum possit profiteri fidem, quatenus scilicet ea gratia, vt forma dat ius ad auxilia habenda in ordine ad talem actum; & licet omnis gratia det hunc effectum formalem (quia omnis gratia dat ius ad auxilia supernaturalia) dicitur tamen illa gratia data ad illum finem specialiter, quia Deus intendebat magis illum finem, quam alios. Poterit ergo eodem modo gratia dari per sacramentum Pœnitentiæ ex speciali intentione, vt remittantur talia peccata, licet eadem gratia formaliter remissiuua sit omnium. Ratio est, quia ea prædicata, quæ in se sunt realiter identificata, possunt per actus intellectus, & voluntatis separari, ita vt ex modo tendendi in tale obiectum perinde se habeat intellectus, & voluntas, ac si non esset tale prædicatum in obiecto. Sic qui vult cibum aliquem ad leuandam famem, non curat de virtute, quam fortasse habet ille idem cibus ad refrigerandum iecur, nec id intendit, licet illa duo in eo cibo non possint separari; quia nimirum ex modo volendi perinde se habet, ac si in eo cibo non esset tale prædicatum. Cur ergo similiter sacramentum non potest exigere gratiam, solùm ad finem tollendi talia peccata, licet ea gratia habeat simul virtutem tollendi alia.

49. Respondetur secundò.

Respondetur secundò, distinguendo eandem maiorem, repugnat intendere formam, & non intendere totum effectum formalem primarium illius, transeat; non intendere totum effectum formalem

etiam secundarium, nego: nam effectus secundarius non est ita necessariò, & essentialiter connexus cum forma communicata subiecto. Non potest, v.g. calor communicari subiecto, quin faciat calidum, qui est effectus formalis primarius; potest tamen calor communicari subiecto, quin expellat frigus, qui est effectus formalis secundarius; nimirum si nullum frigus præcessit in subiecto, vel si Deus nolit illud expellere adhuc posito calore. Sic gratia non potest communicari subiecto, quin faciat gratum saltem radicaliter, qui est effectus primarius, potest tamen non expellere peccatum, si peccatum, v.g. non præcessit, & similiter potest expellere hoc peccatum, & non illud; quando scilicet hoc solum, & non illud præcessit: non debet ergo necessariò omnis causa, quæ intendit productionem gratiæ in subiecto, intendere expulsionem peccati; neque etiam necesse est, vt omnis causa intendens producere gratiam in subiecto ad expellenda talia peccata, intendat introducere gratiam ad expellenda alia; nam expulsio aliorum non est necessariò connexa cum introductione gratiæ, sed est effectus formalis secundarius, vt diximus.

SECTIO IV.

Qualis dispositio requiratur ad tollendum obicem Baptismo indigne suscepto?

Distinguendum in primis est; nam vel homo ille peccauit mortaliter post Baptismum susceptum, vel non; omitto autem tertium membrum, quando scilicet non peccauit quidem post Baptismum, sed tamen peccauit in ipso Baptismo indigne illum recipiendo, vel alio peccato alterius generis, quod fortasse in ipso instanti Baptismi commisit; hoc, inquam, omitto, quia de hoc peccato in Baptismo commisso, dicemus latius infra in tract. de sacramento Pœnitentiæ, vbi dicemus, illud peccatum, si fieri posset, vt non progrediretur ulterius, nec continuaretur post characterem Baptismi, non futurum materiam sacramenti Pœnitentiæ, sed remittendum postea virtute eiusdem Baptismi, sicut alia peccata ante Baptismum commissa; quare dispositio sufficiens ad horum remissionem sufficiet etiam ad remissionem illius.

50. Duplex statim quaestio statuitur.

Si ergo homo non peccauit mortaliter post Baptismum susceptum, sed tamen Baptismum ipsum accepit sine effectù gratiæ, etiam inuincibiliter, & immemor habendæ dispositionis accessit ad Baptismum, postea, ablato obice, iustificabitur virtute Baptismi præteriti: illum autem obicem auferri debere per actum veræ, & perfectæ contritionis, nec sufficere actum attritionis, docet Vasquez in præsentibus disput. 160. num. 21. quia Augustinus nunquam eiusmodi virtutem concessit Baptismo, sed solùm quòd valeat ad salutem, recedente fictione per veram contritionem, aut confessionem; nec potuit cum fundamento id asserere.

51.

Vasquez.

Communis sententia affirmat, in prædicto casu sufficere attritionem, vt virtute Baptismi remittantur peccata præterita, quam sequitur Suarez in præsentibus disput. 28. sect. 5. concl. 1. Coninch 9. 62. art. 1. dnb. 6. num. 92. & alij omnes. Probatur primò, ad hominem; quia idem Vasquez ibi n. 10. fatetur, quando homo post Baptismum peccauit mortaliter, sufficere attritionem cum sacramento Pœnitentiæ ad auferendum obicem, & vt Baptismus præteritus possit prodesset; ex quo casu argui potest ad nostrum: tunc enim peccata commissa ante Baptismum non possunt remitti virtute sacramenti Pœnitentiæ vt materia

52. Sufficit attritio ad tollendum obicem vt virtute Baptismi remittatur peccata præterita. Suarez. Coninch. Probatur primò.